

В. В. Колесніченко; кер. роботи М. А. Дамірлі; Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». – Одеса, 2010. – 22 с.

6. НАВС // Кафедра конституційного права та прав людини / Мультимедійний посібник / Навчальні матеріали

Чепурний Андрій Юрійович,
*здобувач ступеня вищої освіти магістр
навчально-наукового інституту інформаційної
безпеки та стратегічних комунікацій
Національної академії Служби безпеки України*
Науковий керівник:
*Столбовий Володимир Миколайович,
завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін
навчально-наукового гуманітарного інституту
Національної академії Служби безпеки України,
доктор юридичних наук, професор*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

У чинному Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» присвячено окремий розділ адвокатському самоврядуванню. Це підкреслює, що самоврядування – є важливим елементом у сучасній правовій системі нашої держави [3].

Світові та європейські експерти схвально поставилися до запровадження у нашій державі системи адвокатського самоврядування, мотивуючи це тим, що дане рішення є реалізацією положень ст. 5 Рекомендації R(2000)21 про свободу здійснення професії адвоката та цілком відповідає європейським стандартам. Але, як виявилось, реалізація на практиці вищезгаданих положень містить деякі недоліки та неточності та, зрештою, потребує більш пильного розгляду адвокатською спільнотою для відповідного реформування та вдосконалення [1].

Аналізуючи Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», можна дійти висновку, що законодавець заздалегідь, на законодавчому рівні, прагне «втрутитися» у відносини органів адвокатського самоврядування, а реалізація Закону виявила високий рівень недовіри адвокатів до запропонованої в законі системи самоврядування. Це зумовлено низкою проблем, а саме:

1. **Обов'язкове членство в НААУ.** Відповідно до підпункту «9» п. 11 Висновку № 190 щодо вступу України до Ради Європи, Україна взяла на себе зобов'язання захистити статус правничої професії та заснувати професійну асоціацію адвокатів. Але, міжнародний документ не вказує на те, що в Україні повинна бути створена якась одна юридична особа з обов'язковим членством в

ній усіх адвокатів. Кожна країна вільна у виборі шляхів і форм організації адвокатури [2].

2. Проблема з'їздів адвокатів України. Відповідно до ст. 2.1 Загального кодексу правил для адвокатів країн європейського співтовариства, прийнятого делегатами країн-учасниць у Страсбурзі у жовтні 1998 року, «завдання, що виконуються адвокатом у процесі професійної діяльності, вимагають його абсолютної незалежності і відсутності будь-якого впливу на нього» [4]. Тільки адвокати повинні вирішувати питання адвокатської спільноти, а саме: допуск до професії, вироблення єдиних правил професійної поведінки, формування представницьких, кваліфікаційних і дисциплінарних органів та здійснення контролю за ними. Начебто, вищенаведені положення реалізуються відповідно до чинного законодавства, але, на жаль, з 2012 року жоден З'їзд адвокатів України не був проведений без порушень норм та правил, котрі передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

3. Проблема сплати адвокатських внесків. Відповідно до абз. 2 ч. 2 ст. 58 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розмір щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування визначається з урахуванням потреби покриття витрат на забезпечення діяльності рад адвокатів регіонів, Ради адвокатів України, Вищої ревізійної комісії адвокатури та ведення Єдиного реєстру адвокатів України та є однаковим для всіх адвокатів. Адвокати, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено, звільняються від сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування на період зупинення такого права. На підставі абз. 2 п. 8 ч. 7 ст. 54 вищевказаного Закону, Установчий з'їзд адвокатів України встановив щорічні внески адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування та рекомендований розмір такого внеску – не більше однієї мінімальної заробітної плати на рік станом на 1 січня поточного року, в якому такий внесок сплачується [3]. Але, як показала практика, у адвокатів просто немає коштів та можливостей сплачувати даний внесок. Це пов'язано, зокрема, з відсутністю у них клієнтів тривалий час і, як наслідок – відсутність заробітку. Також, відсутні пільги для адвокатів – осіб з обмеженими фізичними можливостями, натомість підстави, які можуть стати причинами для звільнення від сплати внеску, можуть бути різними – починаючи від матеріального стану, закінчуючи здоров'ям правника.

Положення про внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування встановлює, що адвокати сплачують щорічні внески до 31 січня поточного року двома одночасними платежами згідно з певним розподілом:

- шляхом перерахування 70 відсотків від встановленого розміру щорічного внеску (однієї мінімальної заробітної плати станом на 1 січня поточного року) – на поточний рахунок Ради адвокатів області;
- шляхом перерахування 30 відсотків від встановленого розміру щорічного внеску (однієї мінімальної заробітної плати станом на 1 січня поточного року) – на поточний рахунок НААУ [5].

Виходячи із зазначених проблем в реалізації законодавчих норм, котрі регулюють діяльність адвокатів, потрібно суттєво змінювати положення Закону

України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», щоб покращити ефективність у роботі адвокатського самоврядування. Отже, пропонуємо такі пропозиції щодо удосконалення законодавства:

1) у сучасних реаліях ринок адвокатських послуг суттєво просідає, як наслідок, фінансове положення адвоката погіршується, населення України скорочується, а умови надання адвокатських послуг в умовах воєнного стану – це не проста задача не тільки щодо фінансової складової, а й логістичного забезпечення провадження. Тому, варто розглянути питання пільг щодо обов'язкових внесків адвокатів. Законодавець повинен піти назустріч адвокатам в цьому питанні, щоб зберегти дану галузь конкурентноспроможною;

2) адвокат повинен знати точні суми, які з нього потенційно будуть стягуватись державою, щоб враховувати це в своєму бюджеті витрат або в такому ж бюджеті адвокатської компанії. В кожному регіоні цінова політика надання адвокатських послуг різниться, тому на державному рівні закріпити єдиний розмір внеску – це несправедливість. Наприклад, в Чернігові та Києві кількість населення, і відповідно, потенційних клієнтів адвокатів відрізняються на користь Києва, тому адвокати Чернігова будуть відчувати такі витрати більш суттєво, ніж у Києві. Тому, ці повноваження варто делегувати конференції адвокатів регіону;

3) необхідно запровадити процедуру таємного голосування З'їзду адвокатів України. Ця новела повинна забезпечити об'єктивність, неупередженість та справедливість рішення, а також збереження таємниці голосування представниками З'їзду адвокатів України щодо питань, винесених на голосування;

5) учасники З'їзду адвокатів України повинні заздалегідь повідомлятися і мати час та можливість бути присутніми на роботі чергового з'їзду, тому повідомлення про засідання З'їзду повинно бути повідомлено адвокатам належним чином та завчасно. Наприклад, надсилання рекомендованого листа на робочу адресу адвоката;

б) квота представників від адвокатів кожного регіону повинна бути рівною, щоб уникнути ситуації, де представники одного регіону переважають над представниками з іншого, а право на визначення квоти представництва адвокатів на конференції регіонів, віддати Раді адвокатів регіону. Необхідно «урівняти» регіони щодо кількості представників у Раді адвокатів України. Неповинно бути так, що в одному регіоні квота представників більша, в іншому – менша. Це важлива зміна, задля забезпечення рівності кожного адвокатського регіону без жодних обмежень та суб'єктивних переконань.

Отже, підсумовуючи, необхідно наголосити на тому, що в умовах сьогодення назріла нагальна потреба вдосконалення законодавства, яке регулює питання адвокатського самоврядування, враховуючи вище зазначені пропозиції.

Список використаних джерел

1. Про свободу професійної діяльності адвокатів. Ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 727 засіданні заступників міністрів 25.10.2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf.

2. Висновок Парламентської Асамблеї Ради Європи щодо заявки України на вступ до Ради Європи від 26.09.1995 р. № 190. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_590#Text.

3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

4. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства / Бюлетень законодавства і юридичної практики України «Адвокатура в Україні». Київ, «Юрінком». N 1. 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343/print.

5. Рішення Ради адвокатів України № 72 від 16.02.2013 р. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/2014.07.04-05-pologennya-75.pdf>

*Чернова Тетяна Володимирівна,
здобувач 2 курсу ступеня магістра,
навчально-наукового інституту
інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій
Національної академії Служби безпеки України
Науковий керівник:
Стрельбицька Лілія Миколаївна,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений працівник освіти України*

ТРАНСКОРДОННІ ПЕРЕДАЧІ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ У СФЕРІ АВІАТРАНСПОРТУ

У ХХІ столітті зі зростанням авіаційної та туристичної діяльності в Україні та за її межами, важливого значення набуває транскордонний обмін персональними даними як одна з умов (необхідності), для вступу України до Європейського Союзу, так і необхідність для сучасної складової сучасного життя. Важко уявити, що фізичні та юридичні особи не стикаються з передачею персональних даних до іноземних держав. Тому, Україна, як і багато інших країн, стикається з викликами щодо забезпечення захисту приватності та конфіденційності персональних даних своїх громадян у контексті поширення персональних даних.

Відповідно до Додаткового протоколу до Конвенції 108, Ради Європи цей процес називається транскордонний обмін персональних даних, який вимагає уваги до правового регулювання, технічних засобів та міжнародних стандартів щодо захисту персональних даних. Транскордонний обмін персональних даних – це передача персональних даних на територію іноземної держави, органу влади, іноземній фізичній чи юридичній особі. Відповідно до національного